

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
7834-08

meddelad i Stockholm den 11 februari 2010

KLAGANDE

Justitiekanslern
Box 2308
103 17 Stockholm

MOTPART

Polismyndigheten i Stockholms län
106 75 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 5 november 2008 i mål nr 8170-07,
se bilaga

SAKEN

Tillstånd till allmän kameraövervakning

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Justitiekanslern yrkar att Regeringsrätten, med ändring av underinstansernas avgöranden, ska avslå Polismyndigheten i Stockholms läns ansökan om tillstånd till allmän kameraövervakning vid Götgatan, Folkungagatan och Tjärhovsgatan i Stockholm.

Dok.Id 84884

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00
E-post: regeringsratten@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

Mål nr
7834-08

Justitiekanslern anför bl.a. följande. Beträffande behovet av allmän kameraövervakning kan noteras att brottsligheten i det aktuella området förvisso är omfattande. Vid bedömningen av om allmän kameraövervakning bör tillåtas ska dock behovet av övervakningen vägas mot det integritetsintresse som kan göra sig gällande. Inom det område som nu är aktuellt för allmän kameraövervakning vistas ett mycket stort antal människor under dygnets samtliga timmar. Götgatan får betraktas som ett centrum för nöjeslivet på Södermalm i Stockholm. På en sådan plats är integritetsintresset särskilt framträdande.

Förhållandena inom det område som nu är föremål för prövning skiljer sig en hel del från dem som var aktuella i Regeringsrättens avgörande rörande Möllevångstorget i Malmö (RÅ 2000 ref. 61 I). Nöjeslivet kring Götgatan är av ett mer omfattande slag och antalet personer som vistas där och som skulle beröras av övervakningen är långt större än vad som är fallet vid Möllevångstorget. Det nu aktuella tillståndet avser även ett stort område och ett stort antal kameror i jämförelse med vad som var fallet i Regeringsrättens avgöranden gällande Möllevångstorget respektive Helsingborgs stadspark (RÅ 2000 ref. 61 II). Det är mot den bakgrunden motiverat med en ytterligare prövning av Regeringsrätten av frågan om under vilka förutsättningar centralt belägen gatumark får bli föremål för allmän kameraövervakning med inspelningsrätt i förebyggande syfte. Övervakningsintresset får i förevarande mål också anses vara betydligt mer utspädd. Sammantaget har polismyndigheten, trots de omfattande och ambitiösa brottsförebyggande åtgärder som har redovisats i ansökan, inte visat att övervakningsintresset väger tyngre än det särskilt starka integritetsintresse som gör sig gällande inom det aktuella området.

Polismyndigheten bestrider bifall till överklagandet.

SKÅLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Reglerna i lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning om en särskild tillståndsprövning för användning av övervakningsutrustning syftar till att skydda enskilda mot de integritetskränkningar som övervakningen kan orsaka. Tillstånd

Mål nr
7834-08

till allmän kameraövervakning ska enligt 6 § meddelas om intresset av sådan övervakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli övervakad. Om syftet med övervakningen är att förebygga brott eller förhindra olyckor eller därmed jämförliga ändamål ska detta särskilt beaktas. Vid bedömningen av den enskildes intresse av att inte bli övervakad ska särskilt beaktas hur övervakningen ska utföras och vilket område som ska övervakas.

Tillståndsprövningen ska enligt förarbetena till lagen om allmän kameraövervakning vara mindre restriktiv än enligt den tidigare gällande lagen (1990:484) om övervakningskameror m.m., när ändamålet med övervakningen är att förebygga brott, förhindra olyckor och därmed jämförliga ändamål. Behovsbedömningen kan inte ses isolerad, utan är nära förknippad med frågan om det finns några motstående intressen. Ju större integritetsriskerna med kameraövervakningen är, desto större krav får naturligtvis ställas på sökandens behov av övervakningen. Kameraövervakning får dock inte ses som ett hjälpmedel som används i stället för andra säkerhetsåtgärder eller förebyggande insatser. Vid prövningen av integritetsintresset är det av stor betydelse vad kameraövervakningen ska innefatta. Det bör finnas anledning att i något större utsträckning än tidigare tillåta kameraövervakning av entréer till exempelvis en restaurang, ett hotell, en utställningslokal eller ett museum under förutsättning att det behövs för att förebygga brott. Det bör också vara möjligt att ge tillstånd till övervakning inte bara av entréer till restauranger m.m. utan också av närområdet utanför entrén där kö brukar bildas, om det är motiverat i brottsförebyggande syfte (prop. 1997/98:64 s. 27 ff.).

I RÅ 2000 ref. 61 I och II påpekade Regeringsrätten att det i förarbetena till lagen inte finns några uttalanden som ger stöd för att avsikten varit att hela gator och torg skulle kunna övervakas. Den vikt lagstiftaren lagt vid intresset av att effektivt kunna bekämpa brott talade dock enligt Regeringsrättens uppfattning för att allmän kameraövervakning – efter en individuell och restriktiv tillståndsprövning – borde kunna ske också på sådana allmänna platser som torg och parker där risken att utsättas för våldsbrott erfarenhetsmässigt är stor.

Mål nr
7834-08

Frågan i målet gäller om Polismyndigheten i Stockholms län ska ges tillstånd till kameraövervakning vid Götgatan, Folkungagatan och Tjärhovsgatan på Södermalm i Stockholm. Tillståndet i den del som nu är föremål för Regeringsrättens prövning avser nio kameror och det ger även rätt att behandla och i viss utsträckning bevara bilder men inte att ta upp ljud. Kamerorna ger en möjlighet till personidentifiering på upp till 50 meters avstånd. Övervakning får ske mellan kl. 21.00 och 05.00 veckans alla dagar. Övervakningen ska ske vid polisens länskommunikationscentral och ansvarig för inspelning och hantering ska vara tjänstgörande vakthavande befäl på länskommunikationscentralen.

Av polismyndighetens tillståndsansökan framgår att kameraövervakningen syftar till att förebygga brott, öka möjligheten att kunna förhindra och avbryta pågående brott, lättare kunna utreda och bevisa brott samt att vara ett komplement till den traditionella polisverksamheten. Ändamålet med kameraövervakningen är ett sådant ändamål som enligt 6 § lagen om allmän kameraövervakning särskilt ska beaktas vid bedömningen av intresset av allmän kameraövervakning.

Av utredningen framgår att det område som ska kameraövervakas är centralt beläget i Stockholm. Det framgår också att det är ett av Stockholms stora nöjes- och rekreationsområden, med ett stort antal restauranger och andra näringsställen. Området omfattar även platser där det finns tunnelbanenedgångar och bostäder. Det är givetvis angeläget för den enskilde att i ett sådant område kunna röra sig fritt utan att bli övervakad. Detta tillsammans bl.a. med att det är fråga om ett stort område som ska övervakas och att den för ändamålet avsedda övervakningsutrustningen är av mycket avancerad art innebär, som underinstanserna har funnit, att integritetsintresset i förevarande fall gör sig starkt gällande. Det måste därför finnas ett betydande behov av att förebygga brott för att tillstånd till kameraövervakning ska kunna medges. De enskilda som i detta fall kan komma att kameraövervakas får emellertid i viss utsträckning antas uppleva att de har nytta av övervakningen. Det meddelade tillståndet har dessutom begränsats på vissa sätt, bl.a. beträffande vilken tid på dygnet som övervakning får ske. Det förhållandet att det är ett betydligt större antal personer som kan antas komma att beröras av den nu aktuella kameraövervakningen i förhållande till vad

Mål nr
7834-08

som är fallet i Regeringsrättens avgörande gällande Möllevångstorget innebär, enligt Regeringsrättens mening, inte i sig att den enskildes intresse av att inte bli övervakad blir starkare eller svagare.

När det sedan gäller övervakningsbehovet framgår av utredningen att området är ett av Stockholms mest brottsutsatta med hög våldsbrottslighet. Området har ett mycket stort antal restauranger och andra näringsställen med serveringstillstånd. Kvälls- och nattetid samlas ett stort antal människor vid de många nöjesinrättningarna. Polismyndigheten har närmare redogjort för ett antal olika arbetsmetoder som har prövats för att försöka komma till rätta med brottsutvecklingen. Ett exempel är kraftsamling av polispersonal till området varje fredag och lördag mellan kl. 21.00 och 06.00. Den stora polisinsatsen har dock inte haft önskad effekt, vilket enligt ansökan bl.a. kan förklaras av att folkmyllret på platsen är så tätt att de uniformerade poliserna syns endast ett fåtal meter.

Enligt Regeringsrättens mening visar utredningen att vanliga polisiära arbetsmetoder varit otillräckliga för att komma till rätta med brottsutvecklingen på platsen. Ur brottsförebyggande synvinkel finns det därför ett betydande intresse av att kunna komplettera dessa arbetsmetoder med kameraövervakning vid de aktuella gatorna. Att så är fallet är också ostridigt i målet.

Regeringsrätten finner vid en samlad bedömning att övervakningsintresset väger över det starka integritetsintresse som gör sig gällande där. Vid bedömningen har Regeringsrätten, med hänsyn till den vikt lagstiftaren lagt vid intresset av att effektivt kunna bekämpa brott, särskilt beaktat att det ifrågavarande området är ett av de mest brottsutsatta i Stockholm och att de vidtagna polisiära insatserna mot brottsligheten visat sig otillräckliga. Domstolen har också tagit särskild hänsyn till att den tid som övervakning enligt lämnat tillstånd får ske har begränsats till den tid på dygnet då de flesta brotten enligt befintlig statistik äger rum. Av vikt vid bedömningen är även det förhållandet att begränsningen i tid i stor omfattning minskar integritetsintrånget för de personer som arbetar i området, eftersom

Mål nr
7834-08

övervakning kommer att ske utanför ordinarie kontorstid och då merparten av affärerna har stängt. Överklagandet ska mot den angivna bakgrunden avslås.

Karin Almgren

Peter Kindlund

Lennart Hamberg

Henrik Jermsten

Olle Stenman

Stefan Axelsson

Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd. II

Föredraget 2009-11-11